

EESTI NOORUS

NOORSOO
KULTUURI
AJAKIRI

ILMUB
ÜKS KORD
KUUS

TELLIMIS-HIND:

1 aasta peale Kr. 1.80
1/2 aasta peale " 1.—
1/4 aasta peale " 0.50

KUULUTUS-HINNAD:

1 lehekülg Kr. 30.—
1/2 lehekülge " 15.—
1/4 lehekülge " 7.50

TOIMETUS JA TALITUS TALLINNAS, LOSSI PLATS 4

Nr. 4

JUUNI

1929

ÜENÜ Tallinna osakonna noorsoolasi Lindale lillesid istutamas.

ÜENÜ Tallinna osak. omakultuurharu korraldas hiljuti Linda samba ilustamist lilleistutamisega. Lilled anti linna aedniku poolt, kes kõigiti oma lahke abi ja teadmistega oli abiks noorile, ning kellele siin sooja vastutuleku eest avaldame tänu. Hra Lepp, linna aednik, vasakult esimene.

SISU: Nooruse peoks, Soomlase unistus — J. Karhula. Kümme aastat visa tööd. Vaikus — Virve Rännang. ÜENÜ ja karskusküsimus — V. Mustel. Kasvatagem noorsoolasi! — dk. Juubeli värss — Kassisaba optimist. ÜENÜ osakondade tegevusest. Tallinna noorsoolastel kindlam peavari — Edri. Kuulutusi j. m.

Nooruse peoks.

Efemeer.

*Nüüd tervitet noored, kes üle maa,
kes merede tagantki kaugelt
on nooruse pidu tulnud pidama
me põhjamaa, päikese valgel.*

*Nüüd Eestis on kevad, nüüd säramas
täis elutuld nooruse põlged
kui kirsid mis õitsengus. Ärkama
aus rõõm lööb ka väsinud laugel.*

*Nüüd tuleme noored ja kaunis kõik
me ümber, me südameis elu.
Ilomõis harjale kannab meid sõit . . .
Too käsi, too süda täis võlu! —*

*Too silmad täis tuldki, et värehtuks
sest kahkleja südagi pime.
Too punased huuled, et mürahtaks
ka kurtidell' hõisk me me nime. —*

*Nüüd tuleme noored, nii ilus on mul
teekäigule sellele seada. —
Me Nooruse Ühendus otsingul
uut tähistust tuleb nüüd seadma.*

*Nii tuleme noored, kes üle maa,
Kes merede tagantki kaugelt . . .
Me hõiskeis nüüd kurtki jääb kuulama
ja pime näeb päikese valget! . . .*

25. VI. 29.

Suomalaisen unelma. Soomlase unistus.

Suomen salojärvien keväisillä rannoilla kukkuu käki, ilmoittaen toukopellon kylväjälle valoisan kesäyön ja päivän rajan. Nuori kylväjä tuntee työn ilon, nähdessään vihreän oraan nousevan. Silloin hän rientää henkiselle toukomaalle hetkiseksi saaman uusia vaikutteita omaksi kehityksekseen.

Tänä vuonna Eestin järjestyneen nuoris-oliikkeen 10. vuotisjuhla, johon Suomen nuoris-oseuranuoriso on saanut ystävyyskutsun, on herättänyt tuhansien suomalaisten rinnoissa sykähelyä. Suomen nuorisoseuraväki, joka ja lähes puoli vuosisataa on kerännyt riveihinsä sen nuorison joka on omaksumut ihanteelliset harrastukset itsekehitykseen, kasvaakseen 'isänmaansa ja kotinsa kelvollisiksi kansalaisiksi — on usein muistanut heimokansan nuorisoa Suomen lahden eteläpuolella. Mutta entiset olosuhteet estivät yhteiskosketukset. — Nyt rientää moni kotoisilta askaailtaan Eestin nuorison juhliin Tallinaan, kukkivien kastanjain ja kauniitten historiallisten muurien kaupunkiin ja povissa sykähtää iloinen odotus. . .

Mitä me suomalaiset tästä kosketuksesta toivomme? Kesäyön unelmaako, joka jo syksyn tullen unohtuu. — Ei. Me toivomme löytävämme myös heimonuorisossa itsekasvatustyön sukulaisuutta ja tuntea kotoisen toiminnan suunnassa sen syvemmän päämäärän, joka tähtää kansan onnellisen tulevaisuuten. Me tahdomme oppia Eestin vilkkaammasta kansanluonteesta sellaisia hyviä ominaisuuksia joita meiltä puuttuu ja iloitsemme tästä kosketuksesta toivoen sen lisäävänu molempien maiden nuorisolle aatteellista högötyä ja kansojemme jatkuvaa lähentymistä.

Se on suomalaisen nuorison unelma, ensikertaa saapuessaan Eestin rannoille! Ja unelmat toteutuvat, jos vain unelmillen on uskollinen.

Soome salujärvede kevadisil kaldail kukub kägu, kuulutades külvajale kirka kevadeöö ja päeva piiri. Noor külvaja tunneb töö rõõmu nähes rohelist orast tõusmas, Ta ruttab siis hetkeks vaimlistele viljaväljadele saama mõjutusi enda arenguks.

Käesoleva aasta eesti organiseerund noorusliikumise 10. aastapidu, kuhu soome noorsooühingute noored on saanud sõpruskutse, on äratand tuhandete soomlaste rinnas virvenduse. Soome noorsoolased, kes ju ligi pool aastasada on koondand enda ridadesse selle noorpõlve, kes omand aatelisi harrastusi endaarendamiseks, et kasvada oma kodumaa ja kodukoha kohusetruuks kodanikuks — on sageli mälestand hõimurahva noori Soome lahe lõunakaldail. Endised olud ei luband ühist kokkupuutumist. Nüüd tuleb mõnigi kodusilt askeldusilt Eesti noorsoopidustusile Tallinna, õitsevate kastaanide ja kevade ajalooliste müüride linna ja põues virvendab rõõmus ootus. . .

Mida meie, soomlased, sellest kokkupuutumisest loodame? Kas suveöö unistusi, mis sügise tulles unustuvad? Ei. Me loodame leida ka meie hõimunoortes endakasvatustöö sugulast ja tunda koduse tegevuse suunas seda sügavat sihti, mis tähistab rahva õnneliku tuleviku poole. Meie tahame õppida eesti elavalt rahvaiseloomult neid häid omadusi, millised meil puuduvad ja rõõmustame sellest kokkupuutumisest, lootes seda lisavat mõlemate maade noorsoole aatelist kasu ja meie rahvaste jatkuvat lähenemist.

See on soome noorsoo unistus, esimest korda Eesti rannale jõudes!

Ja unistused täituvad, kui neid vaid usaldatakse ja neile ollakse truu.

J. KARHULA.

ÜENÜ ja karskusküsimus.

V. Mustel.

Eesti karskusliikumine pühitseb just tänastel päevadel, 29 ja 30 juunil oma 40 aastast juubelit juubelikongressiga ja noorsoo suvipidustustega Pärnus. 40 aastat kestvat võitlust alkoholikuradiga: võitlust täis mõõna ja tõusu, alates aastaga 1889, mil noor tuli hingeline kooliõpetaja Jüri Tilk asutas Toris esimese karskusseltsi nimega „Täht“. Jüri Tilga eeskujul asutati järgmisel aastal ilusate lootusrikaste nimedega selts mujalegi: „Edasi“ — Otepäesse, „Eesmärk“ — Kolga Jaani, „Laine“ — Tõstamaale, „Valgus“ — Pärnu ja „Võitleja“ — Narva.

Karskusseltsid olid omal ajal peaaegu ainukesed seltsid, kuhu koondusid kõik erksamad noored, rahvuslikud ja ka marxistlikute ilmavaadetega rahulolematuid tege-lasi, millepärast ka karskusseltside tegevus algaatail oli õige energiline ja mitmekülgne. Energiline tegevus sai suurema hoobi 1904-1906, mil karistussalgad mõne seltsi hooned maha põletasid, seltsi tege-lasi maha lasksid, nuhtlesid ja asumisele saatsid ning seltsi sulgesid.

Karsklased olid oma ideaalile lähedal ilmasõjaaegse keeluseaduse päivil, kuid sõda tõi kaasa kõlbluse kaose, — raha ahnitsemise, soomustegemise ja salaviina-põletamise. Vene kroonu viinamonopoli asemele astus Eesti riiklik viinamüük ja kurikuulus tšekisüsteem; mõisnikust kõrtsi-pidaja asemel on Eesti oma kõrtsmik, kes kümne aasta jooksul ilusa ümarguse kõhu-kese jõudnud kaavatada ette.

Karsklaste ettepanekud ja nõuded Eesti vabariigi algusest peale on suuremalt osalt lükatud tagasi, midagi seaduslikku alko-holilaine piiramisel ei ole tehtud peale nüüd kohaliku keeluõiguse. Sellepärast ka on Eesti karskusliikumine suurema tähel-panu pööranud seltskonna organiseerimi-sele alkoholi vastaseks võitluseks.

Karskusliikumine on spetsialiseerinud eriliitudeks. Eesti Karskusliit, Üliõpilas-Karskusühendus, Noorsoo Karskusliit, Ki-riklilik Karskusliit, Naiste Karskusliit, Õpe-tajate Karskus-kasvatusliit.

Eesti karskusliikumine on olnud siiani

rohkem moraalne võitlus, on olnud roh-kem süstemaatiline karskus-selgitustöö noorsoo, kui ka rahva hulgas. On pee-tud palju kõnesid ja on kirjutatud palju karskusküsimusist, nii et päris organisee-ritud karsklaste arv tõuseb umbes 40000-ni. Ja see organiseerimis-selgitustöö peab kestma edasi. Nüüdsest peale peab Eesti karskusliikumine võtma uue suuna, ja kahtlemata teeb ka seda. Võimalus on selleks kohaliku keeluõiguse näol olemas. Sõnadest üksi on vähe. Tuleb teha tule-proov, kas suudab meie rahvas keelusea-dust läbi viia või mitte. Kohaliku keelu-õiguse läbiviimisel ei tohi noorsoolased hoida käsi rüppes, vaid tuleb igatepidi aidata kaasa, tuleb asetada endid võitluse esirinda. Kõige ilusa ja hää eest on ilus võidelda. Karske tulevik on ilus ideaal. Esimene pauk on lastud lahti. Virumaal — Tudolinnas ütles rahvas 9. ja 10. juunil alkoholist lahti... Rahvas tahtis seda. Demokraatlikus riigis on rahva tahtmine kõik.

Saab näha, kus tehakse järgmine samm. Kas tuleb see mõne ÜENÜ osakonna alga-tusel või teeb seda mõni teine selts. Tudolinnas läks kohalik keeluõigus nais-seltsi agaral eestvõttel läbi.

ÜENÜ osakonnad peavad tulevikus (paljud osakonnad on seda teinudki) tegema süstemaatiliselt karskustööd ühes teiste karskusküsimust taotlevate organi-satsioonidega ja töötama ühes noorsoo karskusliikumisega.

Mina usun, et kaasnoorsoolased alko-holi vastases võitluses kõik mobiliseerivad kui aeg on selleks tulnud kätte. Kui on ükski sõda maimas õigustatud, siis ainult sõda alkoholi ja tema võimukand-jate vastu.

Siin ei ole praegu koht hakata pikalt ja laialt selgitama kohaliku keeluõiguse kasu ja kahju, asjata hakata kõrvutama Ameerika keeluseaduse kasu ja poole-hoidu (viimased presidendi valimised kin-nitasid seda küllalt) ega Soome keeluõi-guslaste võitlust Eesti salaviinavedajate vastu. Need küsimused jätan kõrvale,

sest seda oskab ajakirjandus nii ja ikka alati valgustada, et keeluseadus igal pool vähem poolehoidu leiab ja et poomine keeluseaduse maades suureneb, muidugi jättes avaldamata kõik keeluseaduse hääd küljed, mis keeluseadus on kaasa toonud. Üht asja tahan ma, kaasnoorsoolased, siinkohal näelutada kinni, et kui keeluseaduse küsimus kusagil maanurgas tuleb otsustamisele, siis noorsoolased sääli igatepidi.

selle läbiviimist soodustaks ja aitaks kaasa.

Lõpetan oma kirjutise Karl Einbundi sõnadega: „Meie ei rahulda endid päästetööga, vaid nõuame puhastustööd, alkoholivaba ühiskonda, alkoholivaba kultuuri.“

Noorsoolased, meie ei pea võitlust kartma, vaid otsima seda.

Muudame kord ka sõnad tegudeks!

Kasvatagem noorsoolasi!

Tegutsemisvõimalusi noorimatele.

Kogu meie ühiskondliku elu ning kultuuri nõudel vajame enam kasvatatuid inimesi. Meie kaugemaks kasvatusesmärgiks on ühtlane, tugev kultuurühiskond. Kuid meil on põhjust olla pessimist meie ametliku kasvatusasutuse — kooli — töö tagajärjekuses elule ettevalmistava ülesande täitmisel. Olgugi, et kooli distsipliin püüab tungida õpilase eraellu, püüab teda kinos, jälgib pidudel ja koduski, reguleerib ta suvepuhkust, on valus näha, kui ruttu koolist lahkunud noored saavad maitselagedaiks, hingeliselt labaseiks ning tahtejõuetuiks. Lahtisemate silmadega pedagoogid ise on pannud tähele ja tunnistavad, kuis koolide lootusringide ustavamaist liikmeid saab joomakommete, suitsetamise ja lodeva elu agaramaid pooldajaid, olles lahkunud koolist.

Teame ju kuis meie keskpärane perekond annab viljelevat eeskujut oma leivahuvi, moenarruste, joomakommete ja muu tühja harrastamisega, noorele, kellele kõik kergelt hakkab külge. Niipalju kui vanempõlv keelab noorile oma heatahtlikku eeskujut, niipalju tugevamini meelitab kahtlane element: seltsilised, labane lõbu, kahjulikud eluviisid. Ei kuigi palju kaaludes võetakse vastu seltsiliseks — kui pääs suletud — mõnigi korralikkusest tõugatud iseloom. Teame, kogenum karjapoisina õpetab kaaslast lepalehti suitsetama või isa järelt näppama tubakat; kuis kolgakülades lapsed õpi-

vad ülistama pussikangelasi ning ise kivi-sõdades omandada püüavad kogemusi.

Peab olema sellastel laps-noortel tugevat noorusjõudu ja loomulikku instinkti, et tõusta välisest labasusest tungivamate elunõuete saabudes ja silmaringi laienedes puhtamasse õhkkonda. Algkoolist lahkunud noor on jäänud ilma hooleks ja lükatud sellega veerema allamäge, kui vanemad ei sule teda tuppa, ning mõnigi on kadunud ühiskonnale. Kas pole nendegi hulgas neid kellest jutustab Žukovski oma „Seljskoe kladištše's“, — neid tundmatuid geeniusi, kes puhkavad küla surruaial.

Meie, üenülased, oleme enda usutunnistuseks võtnud — luua kultuurne, päikeseküllane kodu neile noorile, kes lahkunud koolist, luua õhkkonda igasuguseks enesekasvatuse tööks. Noorus on kehalise ja vaimlise valmimise aeg, aeg mil peab kristalliseeruma ilmavaade, küpsema iseloom, aeg mil ollakse tundeliselt erk ja mõjudele vastuvõtlik. Luua peituvate jõudude ja kalduvuste igakülgeks arendamiseks võimalusi — on iga noorsooliikumise, ka ÜENÜ, eesmärk.

Meie, noorsoolased, oleme endale loonud isetegevuse vormi, milline kümne aasta jooksul on omandanud küllalt viimistletud kujut. Ei mitte see, et iseenda saavutusi iseendile tunnustada, pole mõeldud käesoleva kirjutise eesmärgina. Ka mitte see, et lugematutele kordadele

veel üks kord lisaks tulla tõendama meie vaaraode häbitundetust, kui nad jätaavad meie saavutused tunnustamata.

Eelpool oli juba püütud tõendada, et meie ametlikud kasvatajad enamuses on kui konduktorid roobastel jooksva rongil, kelle kohus vaid kontrollida pileteid. Miskiks kõrvalevaatamiseks pole lapsi sõidutaval ametnikul huvi ja vähe seob teda lapse hing ja tung väljaspool „rongi.“

Siit läheme selle kirjutise endele: **saagem ise pedagoogeks!** väljaspool kooli. Toome kõik noored enda juure, anname neile eeskuju õilsate huvide arendamiseks, tegutsemis- ja ilutundeid. Laskem nad ära tulla põõsatajuseilt suitsetamistundidelt, kivisõja vacnu juurest maanteilt ning õunavargusilt — meie juure, ÜENÜ ponnistusile. Loomes neile, kes ei saa aastate ja kogemuste poolest veel olla teadlikud noorsoolased, võimalusi omandada neid kogemusi. Paneme nad laulma oma jõukohaseid laule, mängima kergejalgsede lõbusaid mänge.

On kindlasti paljudki meist märganud kuis noorimad pinevalt jälgivad meie harrastusi, et omasuguste seas hiljem tuletada meele ja järele teha meie tegutsemisi laulude, rahvatantsude, mängude, sportimise ning näitlemise jne. alul. Nende silmade sära jutustab, kuis nad

tahaksid ise ka olla suured, meesarnased ning meievõimelised. Mainisime, kuivõrd vastuvõtlik on noor. Halb tükib ise peale, head ja ilusat on vaja anda.

Meil ei tohiks olla vanamehelikke vaateid, et sündmatuks peame tegemist teha noorimatega. Need kiiduväärt kooliõpetajad maal, kes suurest enamusest eraldudes teevad kaasa ÜENÜ töös enamasti juhtidena, võiksid noorsoolastena teha ära tänuväärse töö, organiseerides algkooli lõpetanud laps-noori erilistesse **noorimate harudesse**. Huviküllust oleks tegevuskavas, kui käsitamist leiaksid laulud, rahvustantsud-mängud, sportlikud mängud ja kergemaid jõustiku alasid, noorsoo näidendid ja mõnda praktilisematki, olgu või lilledeistutamist, looduse eest hoolitsemist jne.

Tuleks vaid pidada silmas põhikirja nõudeid vanemate nõusoleku suhtes (milleks seigistustööd!) kuna liikmemaksust peaks loobuma ja juhtimine jääma kogenumate hooleks.

Kui palju võite oleks osakondade esinemistel, pidudel, kui neil kavas oleks ka noorimate esinemised. Suurim võit aga oleks pedagoogiline. Vaja on ühiskondlikku ja ühistundlikku noorustööd, vajad on positiivseid kultuurülesandeid. Üks neist paljudest ka tänane ettepanek: **kasvatagem noorsoolasi!** -dk.

Osakonnad jutustavad

10 a. juubeli puhul.

Jooni Albu-Risti osakonna elust.

Oli vormi, koondist otsiv siinsete noorte püüe. Käidi laulu ja mängu harrastamas kohalikus koolimajas, kuid puudus see sisemine hää tunne, mis on igal, töötades oma organisatsioonis. Missugust seltsi? Spordi? Raamatukogul Töötaski lühikest aega raamatukogu selts, kuni saabus kõikehaarav ÜENÜ: laul, sport, raamatukogu — kõiki noorte huve rahuldab ta.

17. jaan. 1926 asutatigi kahe valla piiripealne Albu-Risti. Asutajaks ns. H. Nõmmik, R. Peedov ja R. Loodis, 2. II. 26

tuli osakonnale Keskjuhatuse kinnitus — osakond oligi vastuvõetud ühisesse noorte perre.

Osakond on töötanud edukalt. On korraldatud referaatõhtuid, väielusõhtuid, põllumajanduslisi kursusi, aktusi, peoõhtuid, täiendatud raamatukogu j. m. Avatud 5 tegevusharu, mis praegu ka töötavad. Osakonna laulukooris töötab 20. lauljat, laulukoor võttis osa IX. üldisest laulupeost ja ka eelolevaist ÜENÜ suvepidustustest võtab osa. Osakonna keelpillide koor esinenud peamiselt piduõhtuil.

Kehakultuuri alal on tegutsetud spordi harrus edukalt, mõnedki saavutused sel alal on märgitud Albu-Risfi osak. liigete nimele.

Raskusi on olnud, eestkätt majandusliisi. Puuduvad kõlbulikud ruumid töötamiseks. Kasutada on kooli ruumid, kuid ka need on endise kõrtsi omad ja ootavad igapäev sisselangemist. Ruumide küsimus mõjutab palju tegevusavaldusi. Võimatu on peo eeskavva valida näidendi parema sisseseadega ja suurema arvu tegelastega, kui Haaslava põranda pind $3 \times 2 \text{ m}^2$ ilma külissideta. Ore asustus ja intelligentsi puudus kohal mõjutab vaimlist tegevust. Keskkooli lõpetajad on kadunud suuremaisse tsentrumeisse, ka käitsemäe tehnikus on osa tegelasi eemale viinud.

Kuid neistki raskusist hoolimata on osakond soetanud omale varandust. Raamatukogus on 293 eks: mis korraldatud kühimendüsteemi, ja tās leiduvad suur osa me paremast kirjandusest. Kui ainuke raamatukogu leiab ta kohapeal palju tarvajaid.

Osak. oli 1. I. 29 a. inventaari 604.52 Kf. eest, mille hulgas raamatukogu, radioaparāt, muusika riistad, spordiesemed j.m.

Loota on lahedamaid väljavaateid. Vallal on peaaegu ehitusel koolimaja ühes rahvamajaga koos nii, et ka ruumide küsimusest on loota edaspidi üle saada. Ka on külanoorsoos hariduslise tasapinna tõusu, sest paljud saavad lapsed lähemasse täiendus- ja põllutöö koolisse.

Haaslava osakonna tööst ja tegevusest.

Mõni kui tagasi, ei teadnud Haaslava noored, kuid ennast täiendada ja kuid saada eeskujulist ajaviidet. Nüüd võivad aga nim. noored julgelt öelda, et meil on kindel koht, kus võime ka kõige külmemal talve õhtul teaduse terakesi püüda ja ennast igakülgselt arendada.

Suuremaks mureks on ruumide ja vastava haridusega juhtide puudumine. Praegu on noortel kooskäimiseks suuremad talu ruumid, mis küll kõikidele tervishoidliste nõuetele ei vasta, kuid siiski alguses „Noorte Kodu“ aset täidavad. Juhtideks oleks

kõige sobivamad kohalikud kooliõpetajad, kuid nähtavasti ei suuda ka need töötada noorsoolisele Vabaharidus-tööle kaasa, sest nad on koormatud teiste seltside töödega.

Suuremat takistust noorte töös tehakse aga kohaliku Kaitsemaleva noorte E. K. ja K. E. poolt. Õhtul kui noored koosolekult koju lähevad, siis tulevad nimetatud noored neile „kaikameestena“ vastu, hirmutavad noori igati ning püüavad noortel kooskäimise tuju ja ühtmeelt kaotada.

Suurema haridusega noorsoolaseks osutub praegu O. Luts, kes on juhatuse ametita liige ja on teinud osakonnas kõik kirjalikud tööd.

Agaramaks noorsoo tegelaseks on Rud. Käsi, kes on praegu osak. esimees ning täidab oma kohuseid suure huviga. Osakonna ellu kutsümises on agaramalt algust teinud noorsoolane Rud. Palla, ta on osakonnale ka lahkelt vastu tulnud ning lubanud oma talu tubasid noorsoolastel tarvitada.

Esimene, osak. avamise ja juhatuse valimise pääkoosolek peeti 2. II. s. a. millest võtsid hulk noori, praeguseid osakonna liikmeid, elavalt ja suure huviga osa.

Juhatusse valiti esialgu 6 liiget, need on: esimees Rud. Käsi, tema abi A. Lepik, kirjatoimetaja Rud. Palla, tema abi O. Malstein, laekur A. Praakli ja ametita liige O. Luts. Peale selle on olnud veel mitu juhatuse koosolekut ja kaks väielusõhtut; ning 16. III. s. a. omavaheline teeõhtu, millest osa võttis üle kuuekümne liikmeline pere.

Ü.E.N.Ü. Inglise osak. asutatud 1924 a. Tuli alguses võidelda suurte raskustega, polnud ruume tarvitada, koosolekuid ja harjutusi peeti siin-seal taludes. Laiema ulatusega tegevus oli nii võimalik ainult suvel lageda taeva all. Ümbruskonna vanem põlv ja ka osa haritlaskonnast suhtus osak. tegev. vaenuliselt, nähes selle taga poliitilisi sihte. Kõigest sellest hoolimata oli osak. liikmete seas märgata suurt tegevushoogu ja ühistunnet. Võeti aktiivselt osa I-est omakultuuri päevast Tallinnas.

Pärast aegamööda on tasanenud vahekorrad ümbruse vanema põlve elanikkudega ja praegu on juba võimaldatud osak. tegevusvabadus koolimajas. Osakonnal

on korralik raamatukogu ja spordiväli. On korraldatud kursusi, loenguid ja umbkaudu paarkümmend segaeeskavaga pidu.

Kaiu osakond asutati 1921 aastal Kaiust pärit olevate Tallinnas õppivate keskkooli õpilaste poolt. Asutamise aastal oli osakonna tegevus väga viljarikas. Kutsuti ellu võimas laulukoor, keda juhatas tolaaegne energiline Kaiu algkooli juhataja J. Laan. Samuti tegetsesid näite- ja spordiharu.

Asutamise aastal sai palju kohapealist elementi kistud kaasa. Need hakkasid tundma suurt vajadust oma organisatsiooni järele, sest YENY Kaiu osakonna viisid keskkooli õpilased linna. Nyüd tekkis kohapealsetel noorsoolastel mõte osakonda linnast maale tuua, mis syndiski. Osakonnas kutsuti ellu laulu, spordi, karskuse, näite j.t. harud. Peale selle tegutses YENY Kaiu osakonnal 10—13 liikmeline keelpillide orkester. Karskusharu korraldas mitmed kõne- ja referaat koosolekud. Hulk noori kirjutasid karskustöötusele alla. Spordiharu esines sageli pidudel pyramiididega, plastiliste tantsudega, rahvatantsudega jne. Lauluharu tegutses alguses nrs. Kalmi juhatusel segakoorina, kuna pärastine osakonna esimees nrs. E. Ruudi naiskoori organiseeris, milline pidudel esinemisel yldiselt lugupidamist leidis. Ka kirjandusele pöörati Kaius tähelepanu. Anti välja oma aegkiri „Noorte pyyded“, mida ilmus 4 nummert. Näiteharu kandis ette Milli Mallika: „Demobiliseeritud perekonnaisa“, A. Kitzbergi „Tuulte pöörises“, Canthi „Roinila talus“, A. Kitzbergi „Pyve talus“ jne. Spordiharu korraldas kaks korda kergejõustikuvõistlusi. Organiseeriti volleyballi meeskond, kes võistles mitmeid kordi Ingliste noorsoolastiga. Spordiga käisid Kaiu noored isegi väljaspool Kaiut korraldatavalte pidudel Juurus, Inglistel j.m. esinemas. Kaiu osakonna sportlastest on omanud üleriiklise kuulsuse Artur Klemmer, kes saavutas 1928 a. 3000 m. jooksus väga häid tagajärgi.

Et Kaiu perenaiste oskust majapidamises tõsta, korraldas YENY Kaiu osak. 1927 aasta lõpul majapidamise kursused, milledest väga elavalt võeti osa. Et ruu-

mide puudusest saada yle, sellepärast tõusis YENY Kaiu osakonnal mõte Kaiu rahvamaja püstitada. Selle mõttega yhinesid ka teised kohapealsed organisatsioonid. Koguti hulk raha. Ent maja püstitamine viibis platsi puudusel kuni siiani. Praegu on Kaiu valla planeerimine käsil. On lootusi, et nyüd ka vastav maaala rahvamaja ja spordiplatsi tarvis saadakse. Praegu tegutseb osakond peasjalikult omakultuuri alal, õppides rahvatantse ja -mänge. Erilist tähelepanu tahtakse pöörata ka kirjanduse ja näitealadele.

Praeguses juhatuses töötavad: Valter Oldt (esimees) Voldemar Pauls (abiesimees) Julius Tiimus (kirjatoimetaja) Marta Kalmin (kirjat. abi) Ed. Pärn (laekur) Nikolai Leidtorp (l. abi) ja Arnold Leinberg (varahoidja). *V. Oldt.*

Kiltsi osakonna asutamislugu kuulub sõja-õhkkonda, mil suurem osa meesnoori oli valgunud sõjaväljale kaitsma kodumaad.

Neiu Helene Ausendorfi, ühe energilise naisnoore kätte puutus ajaleht, milles leidis kirjutus, et ÜENÜ osakondi võib asutada kõikjale. Mainitud neiu tekkis mõte ka Kiltsi asutada osakond ning ta kõneles selle üle agaramate seltskonna tegelastega, mille tulemusena küsis Tallinnast järgi ning sai säält kutse, ilmuda Esitava-kogu koosolekule ja ka mõningaid näpunäiteid osakonna asutamise kohta. Tulles Tallinnast tagasi kõneles neiu H. Ausendorf osakonna asutamisest juba avalikult. Asi huvitas paljuidki ümbruskonna noorte hulgast ning 8. nov. 1919 a. kutsuti asutamis-koosolek kokku, mil valiti ajutine juhatus neiu H. Ausendorfiga eesotsas. 11. jaan. 1920 a. registreeriti ÜENÜ Kiltsi Osakond Keskjuhatusel poolt ja siit päle algab energiline ülesehitav töö suure tahtejõu ja üksmeelega. Avati muusika-, näite- ja kirjandusharud. Kahes esimeses oli osavõtjaid 20 isikut ja viimases 15. Korraldati pidusid ja soetati sissetulekuist väike raamatukogu, telliti ajalehti, ajakirju, Kassa töötas edukalt ning tegevusaastad lõppesid ülejäägiga. Järgnevatel aastatel kutsuti ellu naiskoori kõrval ka segakoor

ning võeti sellega osa 8. laulupeost. Samuti edukalt töötas ka eneseharijate ring korraldades kursusi. Korraldati ka mitmesuguseid üldhariduslikke kursusi, rahva koosolekuid ja kirjanduse- ning kõneõhtuid. Eriti sissetuleku-rikkad olid korraldatavad peod. Saadud raha annetati suuremalt jaolt häätegevate otstarvete jaoks. Nii näit. annetati summe V.-Maarja langenute mälestussamba ja Nõmme orkestrantide ühingu hääks. Edukas ja energia-rikas töö kestis kuni 1924 a. kevadeni. Siis valgusid vanad tegelased laiali ja kuna noori juure tulemas ei olnud tuksus osakond veel mõned kuud ja suikus.

Käesoleva aasta 14. apr. peeti Kiltsi lossis ümbruskonna noorte poolt tegevusejatkamise koosolek. Asja õhutasid kohapääl V.-Maarja osakonna noorsoolane E. Peeberg ja Virumaa keskkorralduse abiesimees V. Mustel, kes isegi isiklikult kohale kõnelema oli ilmunud. Ajutine juhatus valiti järgmises koosseisus: esimees: prl. Dr. A. Krahe, abiesimees: prl. H. Ilves, kirjatoimetaja: R. Umelas, abikirjatoimetaja: hra. E. Peeberg, ja laekahoidja: prl. V. Kilkson, ning juhatusetehti ülesandeks koguda osakonna ümber energilisi ja teguvõimsaid isikuid ning koos sammuda paremuse ja täiuse poole.

Lühikese aja tõttu pole veel suudetud midagi tähelepanu-väärilist korda saata. Nimetada võiks ehk Jüriöö mälestamist ühiselt V.-Maarja ÜENÜ osakonnaga, mis 4. mail Ebavere mäel korraldati. Kavast oli tõrvik-rongikäik, päevakohased kõned, laulukoori ja orkestri ettekanded. Korraldust võib kõigiti kõrvaläinuks pidada, sest osavõtt osutus õige rohkearvuliseks. Kavatsusel on ellu kutsuda kirjandus-, omakultuuri-, näite- ja spordiharud.

ÜENÜ Kolga-Jaani osakonnas teotsetakse praegu spordiharjutusi alal. Igal pühapäeval on järjekorras harjutusvõimalused kergejõustikus ja pallimängus. Suuri raskusi teeb spordiplatsi puudumine, kuna Kaitseliit temale vastavaks otstarveks määrat platsi käesolevalgi aastal kõigist ant lubadusist hoolimata nähtavasti kavatsseb eelmiste aastate eeskujul aleviku naistele lehmakarjamaaks jätta.

Osakonna raamatukogule pandi hiljuti alus, saades selleks põllumajanduse päävalitsuselt toetuseks põllumajanduslikku kirjandust.

Praegu on eeltööd käimas ekskursioonide korraldamiseks: 1) põhjarannikule ja säält Tallinna, ÜENÜ juubelipidustusile ja 2) Tooma sookatsesajama, Jõgeva sordikasvanduse ja Endla järve ümbrusega tutvumiseks.

Karskuspühal (5. mail) korraldas osakond rikaliku eeskavaga (kohal. algkoolilt — lastekoori laulud ja rahvustantse ja osakonnalt: kaks kõnet, deklamatsioone jne.) maksuta karskuspüha, mis õnnestus hästi nii eeskavaliselt kui osavõtultki.

Lisaks tegevusharudele algas kirjandus-teadusharus tegevust loodusteaduslik õpiring, tutvumiseks eeloleval suvel ümbruskonna taimeistikuga.

„Algkooli lõpetajate päeva“ 3. juunil s.a. Kolga-Jaani II. astme algkoolis korraldas ÜENÜ Põhja-Viljandimaa Organiseeriv Keskkoh. Koosolekul kõneles nrsl. O. Ibius „Väljaspool kooli toimuva noorsooliikumise sihtidest ja väljaspool kooli hariduse omandamise võimalusist“. Koosolekust võtsid osa peaaegu kõik õpilased, kelledest astus osa ÜENÜ Kolga-Jaani osak. liikmeks.

Kuusalu osakond.

Kuusalu osakond kuulub vanemate osakondade hulka. Asutatud 1920. a. 4. jaan. tollaegse Kuusalust päritoleva keskjuhatusel liikme Gustav Abrelthali poolt. Haruldase innu ja vaimustusega haarati asjast kinni: pandi alus raamatukogule, peeti esimesed kirjandusõhtud, laulu- ja spordiharjutused. Ühel kirjandusõhtul tekkis mõte oma ajakirja asutada, millisest kavatsusest vaimustatud oldi ja tulemusena ilmus kolm ajakirja nummert järgimööda, siis pikema vaheaegadega kuni kuue numbrini.

Samase vaimustusega asuti suvel spordiplatsi soetama. Kuus päeva vara hommikust hilja õhtuni heina löödud, jatkus seitsmendal kullalt jõudu mõnekümne aastaste kuuskedele ja suurte kivimürakate kallale asuda; tööriistadeks tihti ainult teibaots või nüri kirves. Oli väljas terve liikmete pere, nii poisid kui tüdrukud. Vanadki, nähes noorte vaimustust, löid sekka ja töö edenes. Sügiseks oli plats enam-vähem korras. Järgmisel kevadel korraldati spordi kursust, muretseti abinõud ja mäng läks lahti. Võisteldi naabri noortega, ja isegi pealinnlastega.

Karskusseltsi „Seeme“ majja asutati lugemislaua, maleringi ja samas leidis ka varjupaika osakonna raamatukogu, mis nüüd rahva raamatukoguna varsti juba 1000 eks. omab.

Iseloomustavana osakonnast võiks mainida asjaolu, et liikmetena figureerivad peamiselt alaliselt kohal elavad noored, millepärast ka tegevuse pearaskus talve peale langeb, mil rohkem aega. Talvel on õpitud raskemad näidendid (Kitzbergi: Libahunt, Kauka Jumal, Püve talus, Kosjasõit, Pakkala: Parvepoisid jne.) peetud kirjanuse õhtuid ja lauluharjutusi.

Varsti kümneaastase tegevuse peale tagasi vaadates, võib konstateerida esialgu vaimustuse langust, mis ka loomulik, ja

mille on asendanud pärsine enam-vähem väljaarenenud ja süstemaatiline töö. On mõndagi tehtud, mõndagi kätte saadud; et Kuusalu noorsoo seas praegu ei tunta joomist, õõhulkumist ega kaklemist, kirjutaks Ü.E.N.Ü. Kuusalu osakond suure osa oma arvele. Osakond on kindlustanud endale arvurikaste Kuusalu organisatsioonide seas tunnustatud ning väärrika koha.

R. Lipp
Rakvere osakonna
asutajaid.

1. Näitejuht R. Lipp, 2. arkivar A. Karik,
3. esimees A. Vilbo, 4. kirjat. H. Einfeldt.

Heinrich Kuke
Rakvere osakonna
asutajaid.

Rakvere osakond mille eluiga l.a. 5 maiga algab on oma lühikese ajaga jõudnud end organiseerida, nii et isegi juba vanemate osakondadega võib võistelda. Tähtsamatest ÜENÜRO liikmetest võiks mainida Elmar Ment'i, kelle algatusel nim. osakond asutati, kuid muu teenistuse pärast ei olnud tal kaua võimalik osakonna tegevusse jääda, kuna tal Rakverest tuli viibida eemal.

Kogu osakonna tegevuse juhtimine langes sellega kõik ühe isiku peale. Selleks osutus kirjat. R. Lipp, kellele anti osak. juhatuse poolt piiramatud volitused osak. asjaajamises. Olid ju kõik senini vastuvõetud liikmed seltsi tegevuses, ülesannetes ning kohustustes teadmatud.

Kuna R. Lipp juba varemalt Viljandi- maal mitmes organisatsioonis asutaja liige

ning juhatuses on olnud, siis võis ka juba siin peagi edu märgata. Ilmusid kohalikes lehtedes teated ÜENÜRO tegevusest jne.

Energiliselt aitasid kaasa organiseerimise töös ka juhat. liikmed hrad Heinrich Kuke ning kirjat. abi Eduard Toming.

Peagi asutati ÜENÜRO näiteharu mille juhiks valiti R. Lipp — kes varemalt asjaarmastajana sellel alal tegutsenud ning kursused lõpetanud. Sellele järgnesid peagi teiste harude ellukutsutsumised, nagu muusika-, laulu-, spordi-, ja omakultuurharud — kõik R. Lipu organiseerimisel.

Tähtsamatest ning elujõulisematest harudest olgu mainit lauluharu, mis töötab vana muusikamehe hra Mäe-juhatusel.

Jooni Tartu osakonna asutamispäivilt.

16. märtsil 1921 a. Tartus, Laial tän. 28, pandi alus ÜENÜ Tartu osakonnale. Tolle mõtte algatajaks oli tookordne haridusinstruktor J. Veide (Loosalu), kes soovitas ÜENÜ osakondade asutamist. Sellest mõttest vallutuna asus Tamsa raamatukogu esitaja J. Kull (viibides sõjaväelasena Tartus) kohe organiseerima mõtteosalisi kohalikkude noorte seas, et läbi viia osak. asutamist.

Esimene juhatus moodustati järgmiselt: esimees: J. Kull, abi G. Härm, kirjatöötaja A. Blaufelt, abi J. Veide, laekahoidja A. Adof. Seeme oli külvat, ent tarvis nüüd ka hoolitseda tolle eest, et ta ka vilja kannaks. Ent lootused olid ka kõige parimad esimestel kuudel ning pea kogu aasta möödus õieti organiseerumise ning otsimise ajajärguna. Puudusid ruumid, puudus raha. Oli rändamise aeg, kus peatuti kord siin, kord sääl, erakorterites ning seltsimajades. Oli valus katsumise aeg,

kus tuli võidelda suurte raskustega, et ennast maksmata panna.

1923—1927 aastal töötavad juba kõik tegevusharud. Kirjandus, näite, laulu ja karskusharu; korraldati pidusid, ekskursionid. Asutati raamatukogu, esialgul vaid 50 eksempl. liigete annetusel (praegu 700 eksempl.). Liikmete arv on tõusnud 150-200 päälle, milline arv on püsinud väheste muutustega tänini. Hoogne ning järjest tõusev tegevus omandas laialatulist ilme ja toob ka tunnustuse ning nime osakonnale seltskonnas ning teiste haridusorgide seas. Eriti poolehoidu on võitnud osak. seltskonnas oma rahvuskultuuriliste avaldustega, mille levitamises Tartu osakond eesrinnas on sammunud. Samuti tunnustust leidnud on muusikalised ettevõtted ja kontserdid osakonna 120 liikmelise laulukoori poolt, keda juhatas 1927 aastani noor muusikamees ning helilooja Ed. Kõomägi. 1927 aastal jäi soiku osakonna tegevus mõningate sisemiste segaduste tõttu, ent 1928 a. algas tegevus jälle

JUUBELI VÄRSSE.

10 aastat! ...

10 aastat elu vähem!

10-ne aasta võrra lähem

taevaminek, paradiis,

püharahva laulu viis
ja kõik muu, mis tuleb siis:

Vaia päikse pinda taoks,

ahelasse tema seoks,

et ta aeglasemalt vaoks,

et nii kiirelt aeg ei kaoks!

Jumal, kui see Sinu teha,

lase ilmal imet näha:

minu eest võta maha

10 aastat. Vahvalt tahan

anda tagasi kõik tarkus,

mis see aja jooksul kogut.

Kuule, Jumal!

Las' mul olla jälle rumal,

Vallatumalt aega viita,

jumaldada Adeliidat,

pageada Raissa eest,

kannatada armupiine,

leiutada nupultiini,

zmurdzumi ja ruumi kuuli,

taga a'ada tühje tuuli. ...

Sul ju pole kahju, Jumal,

Et üks inimlaps on rumal.

Oma vahel armas Jumal,

Ütle, milleks tarvis Sulle

kiitust hambadeta suust?

Kogud endale reklaami,

nagu iganenud daamid?

Mulle meeldib enam just

rõõsapõskne paganlus,

kelle suu täis valgeid hambaid

nagu helgitsemaid pärleid,

pakatavad rõõmsast naerust,

rõkatavaist kiidulaulest

ilule ja elule.

Nendest nüüd need 10 aastat

kannud tüki kaugemale,

taevariigil lähemale,

kus see püha laulu viis.

Mida juubeldan ma siis?!

Aga olgu! Üks tas' puha:

Kui on püha — olgu pühal!

Milleks täna muret siis,

Mis kord pakub paradiis!

Võtaks tühi kõhklemist!

sinna saame, asutame

ÜENÜPO ... *)

Kassisaba optimist.

*) Ülemaailse Eesti Noorsoo Ühenduse Paradiisi osakond.

uue energiaga töötavad, kirjandus, näite, spordi, omakultuuri ja muusika haru (viimane 75 liikm. laulukooriga helilooja R. Ritsingu juhatusel).

Tänapäev võime rahuldustundega vaadata möödunud tegevusaastate pääle, sest seeme, mis sai külvat kunagi kartlikult täis värisevat lootust on vilja kannud, saaki rohkem annud, kui külvajad kunagi unistada julgesid. Ent tulevik täis veel julgemaid lootusi, veel kaunimaid ootusi — ikka edasi. Saabume meiegi kord verstapostini, kus peale kirjut. 10 a., see tulemus on kaunimaks krooniks, nende noorte töövaevale, kes püstitasid me võitluse teele esimese tulba. V. Asmann

Valga osakond

on asutatud 14. veebruaril 1924 a., h-ra Ed. Riisman'i eestvõttel. Asutamiskoosolekust võtsid osa 47 isikut. Ajutisse juhatusse valiti h-rad J. Kull (Valga-Võrumaa karskusinstruktor), H. Kivirähn, H. Illison ja H. Üksti ning prl. H. Paas. Liikmemaks määrati 50 marka.

Esimene alaline juhatus valiti 5. apr. 1924 a.; sellesse kuulusid h-rad J. Kull, A. Otto ja A. Leesik ning prld Treier ja M. Timpmann.

Varsti pääle osakonna ellukutsumist moodustati laulu- ja näiteharu, ja sama aasta detsembri kuul kirjanduse-, karskuse- ja esperantoharu.

Osakonnal esialgu kindlaid ruume ei olnud; koos käidi enamalt jaolt Valga seltside „Ühiskodus“, ning sagedasti juhatuses esimehe korteris. Hiljem leidis osakond — linnavalitsuse vastutulekul — ulalust ühe kooli ruumides. Alles 1926 a. algul üüris osakond omale ruumid kooskäämiseks.

Saades ruumid, oli osakond ühest pahest saanud üle, kuid üüri kõrgus (2000 marka kuus) hakkas osakonda majanduslises allamäge lohistama. Nii tuli umbes $\frac{3}{4}$ aasta pärast omaette ruumidest loobuda ning osakond asus „kaasüürilises“ ühe kooli (Läti keskkooli) ruumidesse.

Esimese tegevusaasta jooksul tõusis osak. liigete arv 84 peale. Järgmisel tegevusaastal, s. o. 1925 a., oli liigete juureteulek üsna väike.

Harude tegevus kahe esimese aasta jooksul oli võrdlemisi loid ja alles 1925

Pr. S. Märka

ÜENÜ Saue osakonna agaramaid tegelasi.

a. lõpul hakkas osakonna tegevus arene- ma hoogsamalt — hakati korraldama pidusi ja järjekindlaid lauluharjutusi. Koori- juhiks oli tolliametnik h-ra A. Praks.

1929 a. omandas ÜENÜ tegevus juba tähelepanuväärt seisukoha: pandi toime terve rida pidusi linnas ja maal, ning korraldati näite- ja rahvatantsude kursus. Näitekursusest osavõtjaid oli üle 30-ne, neist muist maalt, maaseltsidest.

1926/27 a. talvel oli ÜENÜ Valga osakond aktiivsemaid seltse Valgas. Tege- vusharude kaupa käidi järjekindlalt, vähe- malt neli korda nädalas, koos.

Põhjusi, mis osakonna tegevust halvavad, on mitu, ja nad on ükssteisest ärarippuvad, kuid peamiseks neist on majandusline kitsikus. Raha puudusel ei ole osakonnal juba umbes aasta jooksul omi ruume, sellega ka võimata tegutse- mine tegevusharude näol. Ainult laulukoor on peaaegu vahelpidamata töötanud edasi, kasutades „Säde“ seltsi tee-saali; viimase kasutamisevõimalused on siiski piiratud. Käes- oleval ajal on koorijuhiks h-ra O. Eemois, kes omab konservatooriumi hariduse.

Et harude tegevus, pääle lauluharu, soi- kunud, on liikmeks astuda soovijate arv vii- masel ajal väike, kuna liigete vähesus oma- korda hoogsamat tegevust ei võimalda.

Tallinna noorsoolastel kindlam peavari.

Millal kerkivad kõikjal noorsoo kodud?

Kõigil osakonnil on olnud vist terve eluaeg valusamaks küsimuseks oma ruumid. Enamasti on koolimaja see, mis pakub osakondadele esimest ulualust. Kuid koolimaja ei ole ikkagi oma kodu. Paremal juhtumisel sallitakse seal noorsoolasi ja kannatatakse tema eluavaldusi, kuni need pole veel läinud liiga intensiivseks. Kui aga noorsoolased toovad rahulikkudesse koolimaja ruumidesse liiga palju elavust, siis soovitakse viisakalt noorsoolastele omale teist ulualust vaadata. On ka arusaadav. Enamasti elavad koolimajas ka mitmed õpetajad, eeskätt koolijuhataja. Hommikupoolel täidavad koolimaja ruume elu ja käraga õpilased. Kui jõuab siis õhtupoolik, igatsevad õpetajad vaikust ja rahu, kuid siis tulevad noorsoolased. . .

Ka ÜENO esimene ja suuremaid osakondi — Tallinna osakondi — on sunnitud olnud veetma oma esimesed kümme aastat peaaesjalikult koolimajade seinte vahel. Ja ülemal nimetatud põhjustel on tal vist küll läbirännatud ligi pooled Tallinna koolimajadest. . .

Algas tegevus Ahju t. asuvas Kirsipuu koolimajas. Seal mõodus õnnelikult suvi. Kuid sügise tulekul, kus koolid algavad, pidi osakond otsima juba uusi ruume. Leiti ulaalune Tatari tän. asuvas algkooli majas. Seal aga ei õnnestunud peatuda kaua. Varsti oli jälle kolimine käsil. Seda puhku läks reis, juba teinepoole linnaservale — Aia tän. asuvasse koolimajja. Ka siin ei lastud kaua peatuda. Nüüd õnnestus mõneks ajaks koolimaja ruumidest välja pääseda — ÜENÜTO sai kaasuüriiliseks sotsialdemokraatlikule parteile Vene tänaval. Need olid paremad päevad osakonnal, kuna noorsoolastel seal oli pea täiesti vabalt kasutada saali ja ruumide peremees noorte suhtes oli väga kannatlik. Lähkuda tuli neist ruumidest ainult selle tõttu, et sotsiald. partei üle kolis uutesse ruumidesse, kus enam kaasuüriilisele ruumi ei jatkunud. Lühikest aega peatus siis osakond möbleeritud toas kusagil S. Karja tän. neljandat ja viiendal korral, kust meele on jäänud seal korraldatud huvitavad perekondlikud vaielused ja kirjandusõhtud. Laulukoor pidas aga harjutusi juba Pikal tän. koolimaja ruumides; kuhu varsti terve osakond kolis üle. Koolijuhataja erakorralise vastutulelikkuse tõttu jäi osakond siia peatuma terve rea aastaid. Osakonna tegevus oli nüüd juba paisunud niivõrra suureks, et koolimaja sellele kitsaks jäi. Tegevusharud hankisid omale ruume üksikuteks ettevõteteks väljaspool. Kui varises manalasse lahke koolijuhataja, kärbiti ÜENO tegutsemisvõimalusi Pika t. koolimajas tublisti ja ainult laulukoorele jäi veel paar korda nädalas harjutamise võimalus. Teised tegevusharud valgusid kõik mööda linna laiali. Tegevusharude toimkonnad pidasid oma koosolekuid erakorterites. Igasugused

harjutused, kirjanduse ja muud õhtud peeti mitmel pool juhuslikult üüritud ruumides.

Ja alles nüüd — üheteistkümnenda aasta algul on ÜENÜTO-l õnnestunud saada esimehe K. Kranfeldi sobitusel ruume, kus ta on juba oma ette peremees ja kuhu võib koondada kõik oma tegevuse. Toompeal, Lossi platsil nr. 4 on üüritud suured ruumid ühes saaliga, kuhu võib seada sisse oma lugemislaua, einelaua, kus võib pidada igasuguseid harjutusi, õhtuid, korraldada kursusi jne.

Ühtlasi sellega saab ka keskjuhatus ruumide kriisist üle, kuna ta läheb ÜENÜTO-le kaasuüriiliseks ja saab oma tarvitada toa. Nagu ÜENÜTO-gi, on ka Keskjuhatus pidanud rändama mööda mitmesuguseid ruume, küll kaasuüriilise siin, küll seal. Algul oli see kolimine lihtne, kuna polnud oma suuremat inventaari — võtsid kaenla protokolid, raamatud, kaustad, pitsatid — ja kolimine oli teostatud. Kui aga siginesid juba oma kapid, toolid, laud — muutus rändamine raskemaks. Loodetavasti vabaneb ta nüüd kolimisest kauemaks ajaks.

Tallinna osak. ruumide küsimus on tähtis ka ÜENÜ-le üldiselt, kuna nüüd kõigi teiste, osakondade Tallinnat külastavatel noorsoolastel oleks koht, kuhu minna. On kindel koht, kus pidada Esituskogu koosolekuid. On koht, kus tunda end kodusena.

On loota sellega jälle suuremat hoogu ÜENÜTO tegevuses, mis viimastel aegadel kippus arusaadavatel põhjustel jääma loiuks. On loota meie esitusosakonnalt suuremaid algatusi ja elavama sideme pidamist välismaa noorsooga.

Sellega on puudutatud ka kõikide osakondade põlevamat päevaküsimust üldse. Juba on jõudnud paar meie maa osakonda nükaugale, et on püstitanud oma seltsimajad, noorsoo kodud (Käosalu, Varesmetsa).

Loodame, et ka teistel osakondadel õnnestub hea tahtmise ja tubli algatuse juures jõuda nii kaugele, et kerkiks kena noorsoo kodu. See on tähtsam maa osakondadele, kui linna osakondadele, kus siiski kaunis mõnusalt võib läbi seada ka soodsates üüritud ruumides. Maal on sündsajd ruume üürida täiesti oma tarvituseks raske ja ainult oma maja, oma kodu, loob tegevusele kindla aluse ja annab osakonnale suurema püsivuse.

EDRI

Õienduseks.

Eelmises „Eesti Nooruse“ numbris on nrsl. Ed. Riisman oma tavalises hoogsas vestehoos asunud keskjuhatusse koosseisu poliitilise meelsuse arvatava kalduvuse väljaarvamisele. Olles püsinud tänaseni ja tahtes püsida ka edaspidi erapooletuna, ja partei poliitikat eemalseisjana tundus nrsl. Riismani arvamine mulle üllatusena, seda enam et nrsl. Riismani arvamisest puuduvad alused.

Kõige austusega A. MEIKOP

Vastutav ja tegev toimetaja Ago Jõger. Väljaandja Ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse Keskjuhatus. Toimetus: Eduard Riisman, August Meikop ja Eduard Triik.

Maitsevad ja kõrgeväärtuslikust materjalist on

R. Klausson'i

kompvekitööstuse saadused!

SEEPÄRAST maitsevad neid mõnuga kodanikud!
SEEPÄRAST tellivad neid kaupmehed!

Igat seltsi karamelli, shokolaadi, kompvekke, präänikuid ja biskviiti. Hinnad kõigile kättesaadavad!

Tallinnas, Jahu t. 5, kõnetr. 19-05

A.-S. O. KILGAS

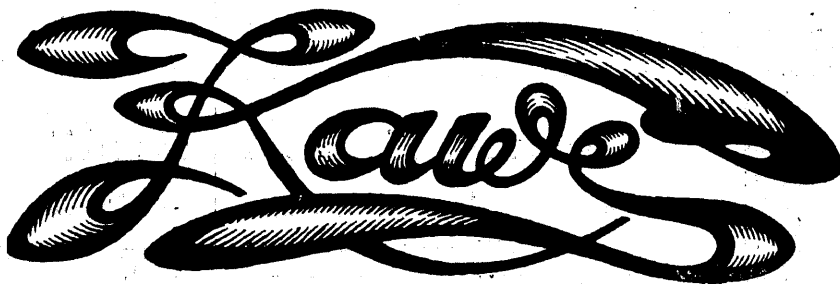
Trikoo, pitsi ja sukavabrik
Tallinnas

Valmistab kõrges headuses:

Sukki, sokke, lastesukki, trikoo-
pesu, pesusiidi, siidkleidiriiet, pesu-
pitse, paelu, spordiülikondi. — —

Saadaval - üle maa!

Schokolaad

Kompvekid

- „Estoking“ jalanõud** valmistetakse uusimate mudelite järgi.
- „Estoking“ jalanõud** valmistetakse parimaist materjaalest.
- „Estoking“ jalanõud** on seepärast nägusad ja vastupidavad.
- „Estoking“ jalanõud** on seejuures võrdlemata odavad.
- „Estoking“ jalanõud** on igalpool tuntud ja nõuetavad.

Vabriku kaitsemärk

Estoking
Tallinn